
SERVICIILE DE BIBLIOTECĂ – COMPONENTA DE BAZĂ A ACTIVITĂȚII BIBLIOTECII NAȚIONALE

Aliona TOSTOGAN, director adjunct, BNRM

Rezumat: Acest articol își propune să realizeze o imagine cât mai completă asupra serviciilor de dezvoltare a competențelor utilizatorilor, oferite în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Noțiunea de serviciu a fost preluată din domeniul management-marketing și, prin definiție, este o activitate utilă, menită să satisfacă anumite nevoi sociale. Serviciul de bibliotecă se dezvoltă prin interacțiunea dintre bibliotecar și utilizator, componentă a comunicării sociale. Bibliotecile au fost dintotdeauna la dispoziția utilizatorilor, încercând să satisfacă nevoile informaționale ale acestora, un element important în acest sens fiind flexibilitatea. O bibliotecă modernă răspunde provocărilor mediului sociocultural diversificându-și gama de servicii.

Cuvinte-cheie: servicii noi de bibliotecă, satisfacerea utilizatorilor, dezvoltarea competențelor utilizatorilor, impact.

Abstract: The article aims to provide a complete picture of user skills development services, offered by the National Library of the Republic of Moldova. The notion of “service” was borrowed from management and marketing and, by definition, it presents a useful activity meant to satisfy certain social needs. The library service is developed through the interaction between the librarian and the user, being a part of social communication. Libraries always were in service of users, trying to meet and satisfy requested informational needs. Flexibility was an important element in this sense. A modern library responds to challenges of the sociocultural environment by diversifying own range of services.

Keywords: new library services, user satisfaction, user skills development, impact.

„Biblioteca este școala vieții care ne învață nu pentru notă sau certificat, ci pentru nevoile imperioase ale existenței și misiunea pe care o avem ca individ în societate.”

Aurel Filimon

Societatea modernă este permanent supusă unor schimbări sociale, culturale și economice. În consecință și bibliotecile trebuie să regândească și să ajusteze strategiile lor în unison cu evoluțiile sociale recente pentru a dezvolta abilitățile și competențele necesare utilizatorilor.

Adaptarea la schimbările care intervin în mediu este o condiție a evoluției oricărei instituții, inclusiv Bibliotecii Naționale. Crearea și implementarea serviciilor noi este una dintre modalitățile de adaptare a bibliotecii la aceste schimbări. Necesitățile informaționale și culturale ale membrilor societății, pe care biblioteca are menirea să le satisfacă, devin tot mai complexe și mai dinamice. În același timp, cresc și cerințele utilizatorilor față de calitatea serviciilor prestate de către personalul bibliotecii. Reacția firească a instituției bibliotecare la aceasta realitate constă în diversificarea și perfecționarea produselor și serviciilor sale.

Actualmente bibliotecile trebuie să facă față unei duble înfruntări: creșterea eficienței proprii și îmbunătățirea satisfacției utilizatorilor din punct de vedere informațional și documentar. Este un lucru dificil, dar care poate fi abordat cu mai mult succes prin aducerea inovației în lumea bibliotecii, prin considerarea celor mai avansate tehnologii și punerea lor în slujba tuturor activităților pe care viața de bibliotecă le presupune: de la optimizarea fondurilor bibliotecii până la crearea de servicii noi, cu mare valoare adăugată, pe care utilizatorul să le perceapă ca fiind fundamentale pentru viața sa.

Iuri Stolearov, biblioteconomist rus, a identificat o gamă de servicii de bibliotecă, grupându-le în felul următor:

- punerea la dispoziția utilizatorilor a fondului documentar,

aparaturii informativ-bibliografic, spațiilor, mobilierului și echipamentului bibliotecii;

- acordarea asistenței în depistarea informațiilor necesare despre documente, investigarea și livrarea documentelor necesare utilizatorilor;

- informarea bibliografică a utilizatorilor privind documentele pertinente;

- alfabetizarea bibliografică și cultura lecturii [7].

Lista acestor servicii, care au fost nominalizate și simbolic grupate de Iuri Stolearov, o regăsim în Regulamentul privind prestarea serviciilor în Biblioteca Națională a Republicii Moldova. În Regulament sunt enumerate serviciile de informare bibliografică și documentară:

- *documentare*, prin care oferim documente utilizatorilor prin intermediul împrumutului interbibliotecar (ÎIB), împrumutului prin abonament personal (ÎAP) și împrumutului în sala de lectură. În ultimii ani, mai ales în perioada pandemică, are loc o creștere a solicitărilor documentelor electronice la distanță.

- *bibliografice*, care au scopul de a satisface nevoile de informare ale utilizatorilor, asistența și instruirea lor, orientarea utilizatorului în căutarea informației. Prin urmare, activitatea de referințe nu este doar o simplă diseminare a conținutului documentelor de referință sau echivalentului lor electronic, dar implică și asistența utilizatorilor în regăsirea și selectarea informației. În așa mod, putem menționa că serviciul de referințe este creierul bibliotecii, în care bibliotecarul oferă utilizatorului resursele informaționale necesare, creează, adună și diversifică sursele de informație care pot veni în întâmpinarea nevoilor de informare ale utilizatorilor [9].

Din acest grup de servicii face parte și serviciul **Diseminarea selectivă a informației (DSI)**. DSI – este o formă de informare bibliografică și documentară individuală, sistematică, realizată în scopul susținerii informațional-bibliografice a cercetătorilor cu publicații din domeniu [5].



Deci, DSI este realizată cu scopul de a răspunde cât mai eficient necesităților de informare ale unor utilizatori sau ale unui grup de utilizatori, care sunt antrenați în cercetări științifice și simt necesitatea de a fi informați

sistematic despre toate achizițiile recente realizate de bibliotecă și nu numai, și care pot servi pentru desfășurarea activității științifice.

În conformitate cu solicitările utilizatorilor care s-au abonat la acest serviciu, aceștia primesc liste tematice de publicații despre știință, tehnologii și invenții, care se găsesc în colecțiile bibliotecii. Listele, generate automat la cererea abonatului, includ aproape toate tipurile de documente care intră în fondul bibliotecii: cărți și publicații periodice; articole din reviste, documente de brevet, documente de reglementare și tehnice privind standardizarea, resurse electronice etc.

Livrarea serviciilor moderne de bibliotecă prezintă un capitol important în activitatea fiecărei biblioteci. Nu face excepție nici Biblioteca Națională a Republicii Moldova, care este o parte indispensabilă a spațiului educațional, fiind suportul de bază al procesului de instruire și cercetare.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova își schimbă orientarea spre modernizarea și crearea de noi informații – produse și servicii de bibliotecă, unități structurale, introducerea de noi metode și forme de prelucrare și difuzare a informației, aplicarea de noi tehnologii moderne de bibliotecă. Biblioteca își ajustează activitatea spre satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor prin schimbarea gamei de servicii, care este însoțită și de o schimbare în tehnologia de producție, de organizare, întreținere, schimbare a întregului mediu de bibliotecă.

Specialiștii bibliotecii sunt unul dintre elementele care garan-

tează succesul sau eșecul implementării serviciilor de bibliotecă. În condițiile exigențelor societății informaționale și a generalizării noilor tehnologii de informare și comunicare în bibliotecă, cea mai mare parte a utilizatorilor bibliotecilor este excedată de avalanșa de documente și informații pe multiple tipuri de suporturi, tradiționale și moderne, și de noile tehnologii de acces care necesită un minim de abilități de manipulare. În acest context, bibliotecii îi revine sarcina dificilă de a contribui prin programe permanente la înțelegerea de către utilizatori a rolului și importanței informației în lumea contemporană și în viața individului, la însușirea metodelor și a tehnicilor de muncă intelectuală, la dobândirea competențelor de utilizare corectă și eficientă a tehnologiilor de informare și comunicare [2].

În aceste condiții apare serviciul **Cultura informației**, cu o periodicitate lunară, care își propune să învețe utilizatorii să cunoască și să stăpânească întreaga strategie de utilizare a informației: inițiere în utilizarea bibliotecii și a serviciilor sale, inițierea în căutarea documentelor și în documentarea specializată; formarea culturii informaționale și a independenței utilizatorului în căutarea informației; inițierea în utilizarea documentelor de referință tradiționale și a bazelor de date bibliografice; inițierea în utilizarea cataloagelor electronice; însușirea elementelor de cultură digitală și de navigare în rețele; deprinderea competențelor de cultura informației („abilitatea de a localiza, evalua și utiliza în mod efectiv informația necesară”), de filtrare a surselor de informare și de evaluare a fiabilității acestora.

Astfel, prin cultura informației putem contribui la consolidarea cunoștințelor, la crearea de deprinderi noi, adaptarea la noi tehnologii, dar și la progresul cercetării științifice și la pregătirea generației viitoare

O definiție a conceptului de „cultura informației” a propus-o Hermina Anghelescu în cadrul întrunirii profesionale din 19 aprilie 2010 la București: „Cultura informației presupune formarea unui ansamblu de cunoștințe teoretice și abilități practice, care permit



identificarea unei nevoi informaționale, urmată de localizarea, evaluarea și utilizarea informației găsite, într-un demers de rezolvare a unei probleme, de găsire a unui răspuns și de comunicare a informației regăsite și prelucrate, printr-un produs nou, cu valoare adăugată”. [1]

Pentru realizarea serviciului **Cultura informației** sunt folosite diverse forme și metode de instruire a utilizatorilor, cum ar fi:

- consultațiile individuale;
- consultațiile în grup;
- expozițiile „Achiziții noi”;
- expozițiile tematice;
- zilele de informare;
- orele de cultură informațională etc. [5].

Orele de cultură informațională vizează formarea unui stil de gândire adecvat cerințelor societății informaționale contemporane, exprimat prin capacitatea de abordare informațională, de analiză a mediului informațional și de elaborare a unor sisteme informaționale alternative, formarea priceperilor și abilităților de lucru cu sursele de informare, orientarea în sistemele informaționale locale/naționale/globale, în fluxul informațional modern, în modul de aplicare a tehnicilor muncii intelectuale, soluționarea independentă a oricărei probleme, prin accesarea, prelucrarea, stocarea și transmiterea informației, cunoașterea structurii și posibilităților oferite de pagina web a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, obținerea deprinderilor de cercetare bibliografică utilizând instrumen-





tele științifice informaționale: cataloage electronice, baze de date, pagini web, documente secundare, terțiare etc.

În urma acestor ore de cultură informațională, utilizatorii vor fi capabili:

- să acceseze eficient internetul, elemente de web (bloguri, wiki, rețele sociale),

pagini web ale bibliotecilor, baze de date în sprijinul procesului didactic;

- să efectueze descrierea bibliografică a articolelor din diverse tipuri de documente;

- să elaboreze liste bibliografice pentru teze de an, licență, master;

- să întocmească adnotări, rezumate ale documentelor;

- să identifice sursele de referință din documentele secundare/terțiare (dicționare, enciclopedii, bibliografii);

- să efectueze cercetări bibliografice în surse de informare tradiționale/electronice (catalog sistematic, alfabetic);

- să formuleze corect cererea informațională;

- să accepte principiul instruirii pe parcursul întregii vieți;


- să aprecieze avantajele pe care le oferă informația în societatea cunoașterii.

În perioada iunie 2019 – decembrie 2021 s-au oferit 31 de ore de instruire, la care au fost înregistrate 266 de participări.

Serviciul **Biblioturism** este un serviciu de bibliotecă, prin care ne propunem promovarea cărții și patrimoniului științifico-cultural al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Prin acest nou serviciu biblioteca oferă posibilitatea de a dezvolta competențele comunicării locale/internaționale în materie de istorie prin prisma evoluției scrisului, a cărții și tiparului. Acest serviciu este realizat prin diverse forme, cum ar fi: bibliotururi profesionale, ghidaje informativ-cog-



nitive, discuții-dezbateri cu o abordare interactivă, ce încurajează dialogul între ghid și vizitator despre expozițiile permanente și temporare concepute și prezentate în spațiul expozițional Muzeul Cărții.

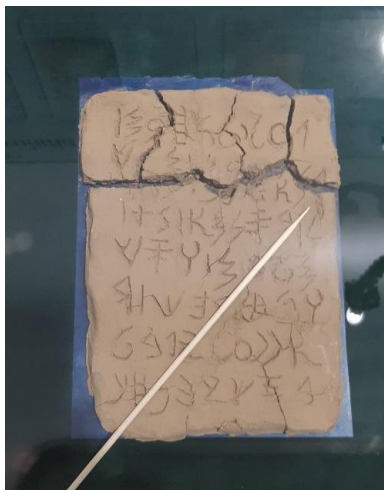
<p>ACTIVITĂȚI</p> <p>Reuniuni profesionale, conferințe științifice, mese rotunde, ședințe, training-uri etc.</p>   	<p>ACTIVITĂȚI</p> <p>Proiecte educative, lecții deschise, master class, vizite de studiu,...</p> <p>Secolare de cultură pentru</p> <p>Proiect educativ în cadrul cărții împărtășim elevilor cunoștințe despre istoria cărții și a tiparului.</p>  <p>Artă Educ. master class Atelier de pictură pe apă pentru copii</p> 	<p>ACTIVITĂȚI</p> <p>Expoziții permanente și temporare</p> <p>Expoziția cărții în timp și spațiu expozițional permanentă</p>   
---	--	---

<p>ISTORIA EVOLUȚIEI SCRIBURII Activități de activare a cunoștințelor</p> <p>Activitatea este gândită să ajute în esență elevii să exploreze istoria și evoluția scrisului în diferite perioade și să realizeze că evoluția scrisului este un proces continuu, care a evoluat în timp și spațiu în funcție de nevoile și condițiile sociale și culturale.</p> <p>Obiective: - Explorarea evoluției și a caracteristicilor screrii în diferite perioade istorice. - Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă.</p> <p>Grup țintă: elevii clasei primare și gimnaziale</p> 	<p>Muzeul Cărții din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova prezintă publicului larg proiectul educațional, realizat în colaborare cu Muzeul Cărții din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.</p> <p>În cadrul proiectului sunt organizate activități educative, culturale, științifice, artistice și de promovare a lecturii. Scopul principal este de a crea un spațiu de învățare și de a promova cultura lecturii și a scrisului.</p> <p>Obiective: - Creșterea interesului pentru lectură și scris. - Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă.</p> <p>Grup țintă: elevii clasei primare și gimnaziale</p>	<p>Biblioteca Națională a Republicii Moldova</p>  <p>Muzeul Cărții</p> <p>Oficiu telefon: 022 222 222</p> <p>Oficiu web: www.muzeulcartii.md</p>
---	---	---

<p>PROIECTUL ANGLU-AMERICAN Proiect cultural</p> <p>Formele de literă moderne americane din secolul XIX și XX sunt prezentate în proiectul educațional realizat în colaborare cu Muzeul Cărții din cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.</p> <p>În cadrul proiectului sunt organizate activități educative, culturale, științifice, artistice și de promovare a lecturii. Scopul principal este de a crea un spațiu de învățare și de a promova cultura lecturii și a scrisului.</p> <p>Obiective: - Creșterea interesului pentru lectură și scris. - Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă.</p> <p>Grup țintă: elevii clasei primare și gimnaziale</p> 	<p>CIRA DE ISTORIE A BIBLIOTECII Proiect educațional-interactiv</p> <p>Programul prezintă istoria și evoluția bibliotecii în diferite perioade istorice și spațiale. Scopul principal este de a crea un spațiu de învățare și de a promova cultura lecturii și a scrisului.</p> <p>Obiective: - Creșterea interesului pentru lectură și scris. - Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă.</p> <p>Grup țintă: elevii clasei primare și gimnaziale</p> 	<p>ÎNTRĂRII ÎN TIMP - VIAȚA Căminele literare-egiptice</p> <p>Programul prezintă istoria și evoluția căminele literare-egiptice în diferite perioade istorice și spațiale. Scopul principal este de a crea un spațiu de învățare și de a promova cultura lecturii și a scrisului.</p> <p>Obiective: - Creșterea interesului pentru lectură și scris. - Dezvoltarea abilităților de gândire critică și creativă.</p> <p>Grup țintă: elevii clasei primare și gimnaziale</p> 
--	--	--

În cadrul acestui serviciu au fost organizate un șir de acțiuni, cum ar fi:

- *Evoluța cărții în timp și spațiu*, unde a avut loc recontextualizarea unor cunoștințe dobândite la școală, liceu sau universitate și corelarea lor cu patrimoniul documentar, dezvoltând gândirea asociată și critică.



- *Privește, Ascultă, Descoperă*, o incursiune în istoria enigmaticeleor tăblițe de lut, faimoaselor papirusuri din Alexandria, renumiteleor codexuri de odinioară, istoria răspândirii tiparului în Europa și în Țările Române, dar și privind contribuția anumitor personalități la dezvoltarea culturii și a tiparului în Basarabia.

- *Priviri în trecut*, unde a avut loc reconstituirea unor momente istorice din evoluția tiparului în spațiul românesc.

- *Legarea decorativă a cărților în secolul XVIII*, unde s-a pus accentul pe istoria apariției hârtiei marmorate, tehnica realizării și valoarea estetică a cărților confecționate din astfel de hârtie.

- *Crâmpeie din istoria cărții*, în cadrul căreia a avut loc reconstituirea unor momente din istoria națională și universală a cărții.

- *Recuperări din memoria colectivă* – reproducerea însemnărilor olografe de pe cărți vechi, despre anumite evenimente care au marcat societatea.

De la inițierea serviciului **Biblioturism** și până la încheierea scrierei acestui articol au fost organizate 332 de excursii cu participarea a 3 546 de utilizatori.

Serviciul **Școala altfel** este creat în 2019 și își desfășoară activitatea cu o periodicitate lunară sau la solicitare, având ca scop

dezvoltarea competențelor în domeniul culturii informației prin familiarizarea publicului cu istoria dezvoltării sistemelor de scriere, începând de la cea mai arhaică perioadă, de a cultiva interesul pentru lectură. Activitățile, instruirile în cadrul serviciului de dezvoltare a competențelor utilizatorilor **Școala altfel** sunt orientate spre dezvoltarea gândirii creative, critice, găsirea propriei căi în vederea descoperirii/redescoperirii lumii cunoștințelor. În cadrul serviciului sunt aplicate diverse forme: spații de promovare a cunoștințelor și de creație, discuții-dezbateri, lecții publice, ateliere, sesiuni educațional-informative [4].

În cadrul acestui serviciu, au fost organizate următoarele activități:



- *Tainele scrisului*, prezentat sub forma unui proiect cultural-educativ, conceput să familiarizeze studenții anului I de la Facultatea de Psihologie a Universității Pedagogice „Ion Creangă” cu scrierea pictografică;

- *Povestea scrierii și a instrumentelor de scris* – atelier de caligrafie pentru copiii care doresc să cunoască istoria scrisului și a instrumentelor de scris, să admire scrierea din documentele medievale, să-și îmbunătățească îndemânarea caligrafică;

- *Invenții care au marcat istoria* – lecție publică pentru studenții anului I de la Centrul de Excelență în Medicină;

- *Secretele culturii antice* – lecție deschisă care a familiarizat publicul cu istoria dezvoltării sistemelor de scriere și a formei cărții, începând cu perioada arhaică. Publicul a avut ocazia să cunoască patrimoniul documentar expus și să vizioneze o prezentare interactivă la subiectul respectiv;

- *O lume magică a Cărții* – proiect educativ cultural pentru copii

cu vârsta între 7-12 ani, care are ca scop implicarea elevilor în diverse activități educative, utilizând jocul, cartea și lectura;

- *De la papirus la tabletă: povestea scrisului și a cărții* – proiect educativ-cultural, în care utilizatorii sunt familiarizați cu apariția tiparului, istoria alfabetului, apariția cernelii și a hârtiei, drumul cărții de la autor la bibliotecă și cititor. De asemenea, sunt organizate ateliere de scriere la mașina de scris, ateliere de scriere cu penița;

- *Ora de istorie la bibliotecă* – proiect educativ-cultural ce include vizite și discuții deschise, fără răspunsuri predeterminate, care contribuie la formarea capacității de a reflecta asupra evenimentelor-cheie din istorie, de a comunica eficient și manifesta toleranță și respect față de culturile tuturor grupurilor etnice atât din țară, cât și din afara ei;

- *Învățăm dintr-o vizită* – activitate concepută atât pentru cunoscători, cât și pentru persoanele care își doresc o inițiere în patrimoniul documentar, constând dintr-o vizită interactivă și ateliere;

- *Scrierea gotică* – prezentare generală a evoluției scrisului în Europa și familiarizarea cu alfabetul gotic, inventat special pentru goți în secolul al IV-lea;

- *Scrierea latină* – prezentarea generală a evoluției scrisului în Europa și familiarizarea cu alfabetul latin, evoluția și aria lui de răspândire;

- *Scrierea chirilică românească* – prezentarea generală a evoluției scrisului chirilic în Țările Românești: contextul istoric în care a fost utilizat, adepții și oponenții scrierii cu caractere chirilice în spațiul românesc;

- *Confecționarea „cărților din lut”* – familiarizarea elevilor cu istoria tehnicii confecționării primelor suporturi de scriere și a celor mai vechi instrumente de scris, inventate cu 3000 de ani î.H.;

- *Confecționarea pergamentului* – istoria suportului de scriere în Orientul Mijlociu, cauzele apariției pergamentului, tehnica de confecționare, scrierea pe pergament;

- *Istoria apariției și evoluția scrisului* – activități ce pun în

evidență istoria apariției și evoluția scrisului și a cărții. Doritorii au ocazia să se familiarizeze cu obiectele specifice scrisului, precum pana, penița, călimara etc.

Pe parcursul ultimilor 4 ani (2018-2021), au avut loc 294 de excursii cu 3 255 de vizitatori și 39 de ateliere cu 673 de participanți.

Clubul „Literaria invitată” este un serviciu care contribuie la promovarea valorilor literaturii universale clasice și contemporane, prin organizarea lecțiilor publice, lansărilor de carte, întâlnirilor cu scriitori etc., și la dezvoltarea competențelor de cultura lecturii, lingvistice și de comunicare ale utilizatorilor. În ultimii ani, în cadrul acestui serviciu au avut loc:

- lansarea cărții „O călătorie în lumea de odinioară. Amintirile unui polonez din Basarabia”, semnată de Tadeusz Gaydamowycz,

- lecția publică „Honoré de Balzac, romancier al tuturor timpurilor”, cu participarea profesorilor de la ULIM;

- lecția publică „Relații moldo-poloneze pe parcursul secolelor”, prezentată de dr. hab. Iona Czamanska, și lansarea cărții „Polonezii în Basarabia, 1812-1917”, semnată de istoricul polonez Anna Skowronek;

- lansarea cărții „Moșteniri comune = Common Heritage = Общее наследие”, publicată de BNRM în colaborare cu Ambasada Austriei la Chișinău și Forumul Cultural Austriac București.



Pe parcursul ultimilor doi ani (2020-2021), au avut loc 11 ședințe ale Clubului în format online, numărând 1 728 de vizualizări.

De asemenea, au fost organizate două conferințe online intitulate „Scriitorii citesc împreună” și „Emilian Galaicu-Păun – omul-biblioteca” cu 1 519 vizualizări.



Serviciul **Creativitate prin artă – ART CREATIVE**, inițiat în anul 2020, este un serviciu de dezvoltare a competențelor personale și estetice prin actul de creație, fiind accesibil utilizatorilor trimestrial. Prin intermediul acestui serviciu, utilizatorii fac cunoștință cu procesul de creație, cu diferite forme de artă, își dezvoltă abilitățile de mânăuire cu diverse instrumente de artă și materiale, creativitatea, imaginația și gustul estetic, precizia și rapiditatea în mișcările mâinilor, se promovează arta în toată diversitatea ei.

Din momentul instituirii serviciului au fost organizate următoarele activități:

- masterclass *Decorațiuni de Craciun handmade*, în cadrul căruia s-au confecționat jucării pentru bradul de Crăciun, folosind tehnica decupajului;

- masterclass *Oshibana*: tehnică floristică japoneză pentru începători cu materiale din natură. Copiii au realizat câte un tablou cu materiale din natură și au fost interesați de toate metodele de pregătire a plantelor pentru a realiza o lucrare de artă floristică.



- masterclass *Tehnica picturii în acuarelă „Culorile toamnei”*;
- masterclass *Încondeierea artistică a ouălor de Paști*, unde au fost învățate diferite tehnici de încondeiere a ouălor;
- masterclass *Mini-grafică. Cum se face un ex-libris ca marcă de proprietate*;
- masterclass *Ex-libris caligrafic*;
- masterclass *Caligrame*.


Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Serviciul Creativitate prin artă
ART Creative
Master Class
Caligrame
de Herta

Cu participarea lui V. Herta președinte Secția Ex Libris a Societății Științifice de Bibliofilie și Ex Libris Paul Mihail din Moldova.
 14 decembrie 2024 ora 12.00

Biblioteca Națională a Republicii Moldova
 str. 31 August 1989 7904
 Blvd. P. Șaghe
 Chișinău, Republica Moldova



În cadrul acestor activități au fost înregistrați circa 160 de participanți.

Serviciul **BiblioTur** a fost creat în 2018 și prevede valorificarea și promovarea patrimoniului cultural național (material și imaterial) prin organizarea excursiilor în spațiile funcționale ale Bibliotecii Naționale. Acest serviciu este implementat prin următoarele forme: excursii ghidate, discuții, prezentări, turul bibliotecii, biblioquest, instruirii pe grupe.



De la crearea serviciului până în prezent, au fost organizate 80 de excursii cu participarea a 1 650 de beneficiari.

Clubul Literar „Homo Aestheticus” este inițiat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova sub patronajul academiциanului Mihai Cimpoi, în colaborare cu Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” la Chișinău și Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei. Clubul își desfășoară activitatea în două direcții: promovează creația literară (poezie, proză, eseu, dramaturgie, epigramă etc.); organizează activități cultural-artistice.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030 orientează instituțiile cu potențial educațional, inclusiv bibliotecile, spre o educație de calitate, aceasta integrând și componentele culturii intelectuale (cultura estetică, etică, literară, a informației etc.). Biblioteca este capabilă să susțină acest obiectiv, abordând integral fenomenul educațional, prin instruire și asigurarea funcționării Clubului Literar „Homo Aestheticus”.



Prin implementarea acestui serviciu se urmăresc următoarele obiective:

- studierea, promovarea și valorificarea patrimoniului cultural național;
- stabilirea experiențelor estetice și cultural-artistice, valorilor interculturale ale mediului academic universitar și ale mediului sociocultural;
- descoperirea și încurajarea tinerelor talente, îmbunătățirea prin critică constructivă a creațiilor literare prezentate în cadrul ședințelor;
 - susținerea scriitorilor debutanți;
 - contribuirea la educația estetică a tineretului;
 - contribuirea la diversificarea metodelor de cercetare și promovare a entităților patrimoniului cultural național;
 - dezvoltarea capacităților oratorice prin implicarea în diverse analize critice, discuții și dezbateri.

În urma implementării acestui serviciu, tinerii talentați au posibilitatea de a debuta și de a participa la dezbateri și discuții pen-

tru îmbunătățirea prin critică constructivă a creațiilor lor. Tinerii studioși au posibilitatea să acumuleze cunoștințe și să dezvolte abilități de artă oratorică și dezbateri critice. Pe parcursul ultimilor 5 ani, au fost organizate 22 de ședințe ale Clubului cu 1 420 de utilizatori.

Serviciul **Repair-café (Restaurarea corectă a cărților)** are scopul de a învăța restaurarea corectă a patrimoniului documentar național, de a conștientiza necesitatea desfășurării activității de conservare în bibliotecile din republică, pentru realizarea obiectivelor Programului „Memoria Moldovei” și salvagardarea patrimoniului național imprimat. Scopul declarat al oricărei politici de preservare este diminuarea necesității de tratamente complicate și minimalizarea intervențiilor la nivelul obiectului, în dorința de a avea posibilitatea tratării unui număr mai mare de obiecte.



Salonul muzical este una dintre activitățile importante ale BNRM, ce promovează muzica națională și universală, arta interpretativă autohtonă și internațională, evidențiind rolul artei muzicale și culturii în societatea modernă.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Comisia Națională pentru UNESCO în Moldova
Asociația Profesorilor de Limbă Franceză din Moldova
Colegiul Național de Comerț al ASEM

**SALONUL MUZICAL
CONSĂCRAT
SĂRBĂTORII MUZICII
ANULUI LIMBILOR EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA
ANULUI EUROPEAN AL PATRIMONIULUI CULTURAL**

cu genericul
„Cântecul este unicul ambasador care nu are
nevoie de translator”
cu participarea laureaților
Festivalului – „Concurs Național al canteului
francofon „Chantons, amis!”

INVITAȚII:

Roxana Turcanu, director, Agenția Universitară a Francofoniei
Luc J.G. van Francke, Ambasador Onorific al Familiei Regale din România
Olivier Prato, Ambasador Onorific al Familiei Regale din Belgia
Liliana Prada, interpret, director GPO CD/CDUT/ING
Vlad Mircea, compozitor, muzicolog
Cristina Eritcu, președinte, APFM
Marian Dinea, președinte, Asociația Artiștilor Copiilor din Moldova
Nadejda Damian, redactor șef, Asociația „Cercle Moldova”
Gabrielu Iordănilă, coord. art. al studioului „BRAVO STARS” Școala
Frumușoache Victoria, ex-inspector, specializat, principal, Direcția Generală
Educație, Tineret și Sport
Corsoșeanu Valentina, specializată compozitor, metodică, Direcția
Generală Educație, Tineret și Sport

**21 Iunie 2018
SALA DE CONFERINȚE „ALEXE RĂU” BNRM
(BLOCUL I, STR. 31 AUGUST 1989, NR. 78 A)
ORA 16.00**

MODERATOR:
Constantin Rusnac, prof. univ., dr. H.C., compozitor și
muzicolog, secretar general al Comisiei Naționale pentru
UNESCO
Svetlana Mamal, fondatoare și organizator Festivalului
„Chantons, amis!”, Ex-președinte APFM



MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SALONUL MUZICAL
„PE PUNTEA DE CÂTEC
SPRE UNIUNE”

Logo Muzical
100
ROMÂNIA
Pe punte de cântec
spre Uniune

*Medațiile
Rafael Ștefănescu*

30 august 2018 - ora 11.00
Sala de conferințe „ALEXE RĂU”, BNRM
(Blocul I, str. 31 August 1989, nr.78A)

PROGRAM

Invitați:
Emilia Moraru, doctor în studii de limbă, conferențier universitar GIMTOP
Cristina Gomașă, absolventă Școlii muzical-coral „Eia-Cocorlita”

Încălzire muzicală:
Giuliana Răileanu, solistă a Teatrului de Operă și Balet „Maria Bieșu”
La pian: Melika Popescu

Prezentare video:
Școala muzical-coral „Eia-Cocorlita” – turnee prin orașele țării

Expansiție de carte:
„Eugen Mamal – meciura al celorlalte umane”




Acest serviciu are ca scop:

- valorificarea patrimoniului cultural național muzical;
- promovarea artei muzicale din patrimoniul național și universal;
- dobândirea competențelor estetice și muzicale;
- descoperirea, cultivarea și promovarea tinerilor talenți;
- încurajarea tinerilor în studierea aprofundată a personalității și creației unui compozitor, dirijor, interpret;



- generarea unui spirit al creativității, artistismului, inovației și abilităților multilaterale ale tinerelor talente;
- stimularea interesului tinerilor pentru valorificarea tradițiilor culturale muzicale naționale;
- prezentarea oportunităților și provocărilor creatorilor de muzică în era digitală.

În ultimii 5 ani au fost organizate circa 20 de ședințe ale Salonului, la care au fost prezenți 1 597 de spectatori. În cadrul ședințelor au avut loc următoarele manifestări:

- lansarea cărții „Tatăl meu”, de Teodor Iacobescu;
- seară de creație dedicată lui Alexei Stârcea, Maestru Emerit în Arte din Republica Moldova;
- „Chantons, amis!”, concert cu participarea laureaților Festivalului-Concurs Național al Cântecului Francofon, prilejuit de sărbătoarea europeană Ziua Internațională a Muzicii.

Arhiva de voci: Interviuri cu personalități din domeniul culturii naționale „Arhiva de voci” a fost creată în cadrul Serviciului Audiovideoteca, din perspectiva promovării patrimoniului cultural imaterial. Viabilitatea acestui proiect cultural are multiplele sensuri pe care le comportă mesajele personalităților din domeniul culturii și informatorii, fiind acele tezaururi umane vii care cunosc trecutul. Interviul nu este doar o sursă autorizată de documente, ci și un model de abordare profundă, util pentru cercetări științifice, cu semnificații practice, în măsură să faciliteze cunoașterea universului patrimoniului cultural. În acest context, contribuția informațiilor cuprinse în arhiva digitală de voci, poate fi drept suport referențial valoros pentru cercetările actuale de muzicologie, coregrafie, folcloristică, etnologie, antropologie culturală, care pot fi transmise generațiilor viitoare prin accesul integral la colecțiile arhivate în cadrul instituțiilor de cultură și cercetare. Prin realizarea acestui proiect, Biblioteca Națională încearcă să evidențieze cele mai marcanțe personalități în domeniul culturii, relatările informatorilor din Republica Moldova, care cunosc adevărate valori ale patrimoniului-

lui cultural imaterial național, ce trebuie redescoperit și promovat în întregime. Ideea și scopul „Arhivei de voci” constă în edificarea fondului documentar cu caracter bibliografic într-o structură favorabilă, facilitat de utilizarea calculatorului și a interfețelor pentru accesarea resurselor multimedia; gestionarea fondurilor pe suport electronic CD-R și DVD-R cu creații destinate instituțiilor de cultură, educație și estetică, tuturor celor interesați, inclusiv publicarea pe suport electronic pentru fiecare personalitate în parte [10].

Având ca scop promovarea artelor, ca valori culturale și patrimoniale, **Salonul de artă** face accesibile publicului cele mai noi creații ale artiștilor vizuali (arte plastice, arte decorative și multimedia), popularizează toate genurile importante de artă prin vernisaje de expoziții personale și tematice ale artiștilor plastici din Republica Moldova, prezentarea de albume și filme despre artă, lansări de carte etc. Salonul de artă este un spațiu potrivit pentru debut și afirmare, o locație de promovare a tinerilor plasticieni. Din șirul evenimentelor pline de creații vizuale de excepție, organizate în 2019, putem menționa:

- expoziția aniversară a pictorului grafician Alexei Colîbneac, cu genericul „Literatura națională și universală în grafica de carte” semnată de artist;
- expoziția de icoane pictate în lemn a pictorului bulgar Krasimir Savov și a discipolilor săi de la Școala de Arte „Ion și Doina Aldea-Teodorovici”, or. Cornești;
- vernisarea expoziției personale a pictorului Damian Furdui, director și profesor la Școala de Arte Plastice „Gheorghe Vrabie”, or. Fălești;
- vernisarea expoziției de desen și sculptură „Lumini și umbre”, organizată în colaborare cu Școala de Arte din or. Anenii Noi, CCT „Politehnic”, Cercul de sculptură al IPLT „Universul”. În cadrul evenimentului s-a desfășurat un masterclass de sculptură pentru copii și maturi;
- expoziția „Mihai Volontir, actor de teatru și film, regizor (85 de

ani de la naștere)”

Salonul „CulTur@Art”, creat în 2019, are ca scop valorificarea și promovarea patrimoniului cultural național (material și imaterial) prin organizarea evenimentelor complexe cu elemente de etnologie și etnografie; lansări de carte; întâlniri cu personalități notorii din domeniul culturii naționale. Prin activitățile Salonului au fost diversificate formele și metodele de educație a tinerei generații în domeniul expresiilor culturale tradiționale; transmiterea elementelor patrimoniului cultural imaterial (muzica, portul, tradițiile populare naționale).

Pe parcursul anului 2019 au fost organizate 16 activități, dintre care:

- omagiu poetului Grigore Vieru „Aproape de codru...aproape de stele”;

- lansarea cărții „Cântecele de acasă mă poartă prin lume”, de M. Ciobanu;

- lansarea colecției de cărți istorice consacrate Marii Uniri, intitulată „România: Marea Unire 1918-2018. 100 de cărți”;

- lansarea cărții „Folclor muzical din nordul Republicii Moldova: repertoriul violonistic”, autor Nicolae Slabari;

- serata de omagiere „Valeriu Matei la 60 de ani” și lansarea volumului „Noaptea semnelor. Poemele rezistenței anticomuniste și antisovietice”, de Valeriu Matei;

- lansarea cărții „Bocete de nuntă. Schițe și povestiri”, de Lilia Calancea;

- lansarea filmului documentar „Omorâți prin înfometare”, în parteneriat cu Academia de Inovații Mediatică (ACIM) (4 sesiuni de vizionări);

- memorialul aniversar „Dumitru Matcovschi – lacrima de dor a Basarabiei”;

- masa rotundă „Dumitru Matcovschi – poetul durerilor noastre”;

- spectacolul literar jubiliar cu Traian Vasilcău „Sunt prea bogat, fiindcă Vă pot cânta” etc.

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD), cunoscute ca Obiectivele Globale, sunt un apel universal la acțiune pentru a pune capăt sărăciei, pentru a proteja planeta și pentru a asigura faptul că toți oamenii se bucură de pace și de prosperitate. Aceste 17 obiective se bazează pe succesele Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, iar acum acoperă și domenii noi, precum schimbările climatice, inegalitatea economică, inovațiile, consumul durabil, pacea și justiția, printre alte priorități. Obiectivele sunt interconectate – de multe ori, cheia succesului într-un domeniu va implica abordarea unor aspecte mai frecvent asociate cu alt domeniu [8].



Pentru a promova Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030, a susține realizarea prevederilor Agendei de Dezvoltare Durabilă, în cadrul BNRM se implementează serviciul **Obiectivele de Dezvoltare Durabilă în sprijinul comunității**, prin care are loc informarea utilizatorilor despre importanța ODD-urilor.



Pe parcursul perioadei 2019-2021, au avut loc 11 activități (discuții publice, sesiuni științifice, conferințe publice și lecții publice), la care au participat 625 utilizatori. Printre aceste activități putem nominaliza:

- conferința publică cu genericul „Apă curată și sanitație. Asigurarea disponibilității, managementului durabil al apei și sanitație pentru toți” cu vernisarea expoziției „Save water!”;

- atelierul informațional-educativ intitulat „Educație pentru o viață sănătoasă” în sprijinul unui mod sănătos de viață, prin nutriție, alimentație variată, mișcare și un stil de viață echilibrat;

- conferința publică dedicată eficienței energetice cu genericul „Energie sigură și sustenabilă prin efort comun și consum responsabil”, cu vernisarea expoziției „Energie sustenabilă”;

- cursul multidisciplinar „Biblioteca. Comunitate. Solidaritate: Realizarea Obiectivelor Dezvoltării Globale 2030”. Prin implementarea acestui curs, s-au urmărit următoarele obiective: augmentarea cunoștințelor și deprinderilor de dezvoltare a serviciilor bazate pe și în sprijinul realizării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) 2030; dezvoltarea competențelor participanților de a elabora planuri pentru inițierea/continuarea unor servicii/activități bazate pe ODD 2030; fortificarea contribuțiilor bibliotecilor la dezvoltarea comunităților prin promovarea și realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030;

- cu prilejul celebrării la 15 mai a Zilei Internaționale a Familiei, a fost vernisată expoziția cu genericul „Famiile, viața sănătoasă și viitorul durabil”, care a avut la bază obiectivul numărul 3 al Agendei ONU 2030 pentru dezvoltare durabilă referitor la asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării pentru toate vârstele;



- conferința publică „Nu tolera violența în familie”, acțiune care a avut loc în cadrul Campaniei „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”. Campania și-a propus ca scop informarea și sensibilizarea publicului, familiarizarea acestuia cu fenomenul violenței împotriva femeilor și evidențierea efectelor grave pe care le are violența asupra femeii, în special, și a familiei, în general;

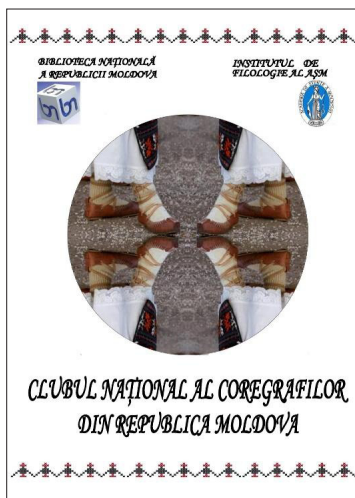
- conferința publică „Pentru că tinerii contează – alege o viață fără droguri”. Publicul a fost informat cu privire la pericolul consumului de droguri, probleme legate de dependență, în complexitatea lor caracteristică. De asemenea, au fost abordate aspectele de ordin emoțional, sociofamiliar, comportamental, cognitiv, fizic, profesional.

Promovarea evenimentelor în mediul online a avut un impact pozitiv: au fost informați de 5 327 de utilizatori, interacțiuni – 562, vizualizări – 202.

Clubul Național al Coregrafilor a fost organizat în 2016. Clubul are ca scop instruirea profesională a specialiștilor din domeniul artei coregrafice prin oferirea resurselor tehnice și documentare, a spațiului de întrunire a acestora în cadrul BNRM, dar și al altor instituții partenere. Clubul întrunește peste 40 de coregrafi din toate colțurile țării.

Obiectivele urmărite de acest serviciu:

- studierea și valorificarea patrimoniului cultural național;
- asigurarea viabilității patrimoniului cultural imaterial;
- constituirea fondului principal de informație, destinat prezentării folclorului coregrafic cu un număr de variante și versiuni ale unor unități teaurizate, înregistrări audio/video, filme, imagini foto, schițe, desene, publicații artistice, științifice, didactico-meto-



dice etc., drept probe obiective privind autenticitatea, calitatea și cantitatea sistemului culturii populare;

- colectarea din diverse surse identificabile a informațiilor–argumente viabile ale creației coregrafice, ale obiceiurilor și tradițiilor cu caracter sincretic, inclusiv a dansului folcloric de ritual;

- respectarea și protejarea formelor și modalităților de exprimare pentru prevenirea dispariției, distrugerii unora dintre acestea;

- revalorizarea și reinsertia patrimoniului imaterial în viața comunităților, în special a tinerei generații;



- elaborarea unor prezentări specializate, rezumative, drept suport accesibil vârstei tinere și viitoarelor generații de cercetători coreologi;

- protejarea originii, originalității, autenticului, a drepturilor comunităților și informatorilor care le (re)crează, le perpetuează, le transmit;

- organizarea manifestărilor cultural-științifice, practice (master-classuri, ateliere profesionale, simpozioane, conferințe, mese rotunde etc.) în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, a altor biblioteci din sistemul național de biblioteci, în scopul promovării artei coregrafice naționale [3].

Atelierul profesional
METAFORA DANSULUI POPULAR
(Ședința nr. 1, 1 Iulie 2016)



Imagini foto: Mariana COCIERU

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
Serviciul Audiovizual
INSTITUTUL DE FILOLOGIE AL AȘM
Sectorul de Folclor

CLUBUL NAȚIONAL
AI COREGRAFIILOR
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Atelierul profesional
HORITUL – NOBLEȚEA
COREGRAFICĂ A SUFLETULUI



Chișinău, 19 noiembrie 2016

Serviciul **Fă-ți prieteni cu o carte!** contribuie la dezvoltarea interesului pentru lectură și carte în rândul tinerei generații. Prin organizarea activităților de sensibilizare în diferite instituții de învățământ (licee, școli, gimnazii), BNRM promovează cultura lecturii, cultivă plăcerea de a lectura prin diverse forme. În 2019, a fost organizată prima ședință în Centrul Comunitar pentru Copii și Tineret „Ștafeta”, în cadrul căreia au fost promovate o serie de cărți și organizate diverse jocuri interactive și activități culturale. În perioada 2019-2021 au fost promovate 12 cărți în format online, impactul activităților fiind următorul: 9 290 de utilizatori au fost informați, interacțiuni – 1 072, vizualizări – 3 252.

Informații europene pentru toți oferă utilizatorilor servicii de informare și comunicare cu tematică europeană, gestionând o valoroasă colecție de publicații și o platformă online. Acest serviciu are ca scop dezvoltarea competențelor personale pe segmentul informării europene și cetățeniei democratice în vederea sensibilizării față de valorile și standardele europene împărtășite de cele două

organizații europene (Consiliul Europei și Uniunea Europeană), care ajută Republica Moldova să se integreze în spațiul european.

În cadrul serviciului au fost organizate un șir de activități, cum ar fi:

- Europa – spațiu de călătorie și divertisment: Jocuri educativ-interactive;

- Europa este mai mult decât crezi: Jocuri interactive;

- Ziua Siguranței pe Internet 2019: Oră interactivă.

- Europeana – prietenul cultural al profesorului (în contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului și al Săptămânii Accesului Deschis 2019);

- 10 lucruri pentru a descoperi Europeana – platforma europeană privind patrimoniul cultural digital;

- Oră de dialog interactiv „Lumea se schimbă, cum rămâne cu noi? Exerciții de globalizare”;

- Expoziție-eveniment „Explorați cei 70 de ani de activitate a Consiliului Europei” în contextul celei de-a 70-a aniversări a Consiliului Europei, cu sloganul „Drepturile noastre, Libertățile noastre, Europa noastră”;



- Expoziție-eveniment „Consiliul Europei – Republica Moldova: realizări și priorități”;

- Conferința Științifică Internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine” etc.

Indicatori statistici și impact: 8,8 mii de persoane au vizitat blogurile BNRM în care sunt promovate valorile europene; 24 de activități și 17 expoziții tematice au fost organizate în scopul promovării valorilor europene; informațiile postate de CPESC în Twitter au fost apreciate de 90,5 mii de persoane; contul CPESC pe Facebook a avut 5,6 mii de conexiuni (impact – 17,5 mii).

Serviciul **Educație în perioada de criză pandemică în Republica Moldova**, în cadrul căruia au fost organizate 3 ședințe online, la care au participat 247 de studenți și liceeni din 16 instituții de învățământ.

Serviciul **Educație mediatică** asigură dezvoltarea culturii mediatice și informaționale în comunitate, pentru a contribui la consolidarea democrației, prin cultivarea gândirii critice și analitice, precum și sporirea interesului pentru implicarea constructivă și activă în luarea deciziilor la nivel personal, comunitar, național și global.



Acest serviciu se axează pe formarea următoarelor valori și atitudini: libertatea de expresie, libertatea opiniilor, relaționarea pozitivă și constructivă cu ceilalți, valorificarea optimă a potențialului intelectual al utilizatorului în crearea produselor media, spiritul critic și de autoevaluare, evaluare reciprocă obiectivă.

Prin implementarea acestui serviciu se urmăresc următoarele obiective:

- dezvoltarea spiritului critic și analitic;
- contribuirea la formarea unui cetățean consumator de media avizat;
- dezvoltarea capacității de a lua decizii și de a acționa în cunoștință de cauză.

Totodată, serviciul își propune nu doar să consolideze abilitățile de analiză, evaluare și raportare critică la mesajele transmise de media, ci și să dezvolte capacitatea de a crea produse media proprii, de a lua decizii și de a acționa în cunoștință de cauză cu responsabilitate și atitudine civică.

BNRM în parteneriat cu IREX Europe în Moldova a desfășurat o serie de instruirii în educația mediatică. Subiectele instruirilor s-au axat pe:

- ABC-ul media: mijloacele și funcțiile mass-mediei;
- Noile media. Media de socializare. Neticheta și comunicarea online;
- Fenomenul dezinformării și manipulării media.

Pe parcursul anilor 2018-2021, au fost organizate 67 de instruirii, la care au participat 952 de studenți, liceeni, bibliotecari și profesori. Sala specială „Ungherașul Media” oferă acces liber la publicații periodice, abonate cu susținerea IREX Europe Moldova, oferindu-le vizitatorilor BNRM posibilitatea de a fi la curent cu noutățile din presa periodică. Aici se întrunesc jurnaliști, reporteri, fotografi etc.



Prin intermediul serviciului **Educație electorală**, BNRM propune publicului o ofertă educațională – o sesiune informativă, scopul căreia este creșterea gradului de conștientizare a tinerilor privind educația electorală. În cadrul sesiunilor informative, participanții s-au familiarizat cu programul „Istoria alegerilor. De ce este important să participăm la alegeri”, cu modalitățile de implicare a cetățenilor în procesul decizional, importanța votului și cunoașterea drepturilor electorale. Au fost organizate 4 activități, la care au participat 85 de liceeni.

Serviciile de dezvoltare a competențelor utilizatorilor/non-utilizatorilor au devenit azi fundamentale pentru biblioteci. Prin intermediul acestora, bibliotecile participă la soluționarea problemelor acute ale societății, educând și dezvoltând comunități armonioase.

Referințe bibliografice:

1. ANGHELESCU, Hermina. Serviciile de referință: Cheia succesului unei biblioteci [online]. [citat 09.03.2022]. Disponibil <https://digitalcommons.wayne.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1147&context=slisfrp>
2. BUTUC, Liviu. Compendiu de biblioteconomie. Editura Aldin, 2011. p. 274. ISBN 978-606-92961-0-3.
3. CLUBUL coregrafilor [online]. [citat 09.03.2022]. Disponibil: <https://clubul-national-al-coregrafilor.blogspot.com/p/scopul-si.html>
4. COSOVAN, Veronica. Școala altfel – serviciu de dezvoltare a competențelor utilizatorilor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. In: Magazin bibliologic, 2020, nr. 1-2, pp. 89-90. ISSN 1857-1476.
5. DABIJA, Elena. Nevoile utilizatorilor pentru cultura informației: Aspect evolutiv în timp [online]. [citat 09.03.2022]. Disponibil: http://library.utm.md/Editat/BIBLIOTECA/Conferinte/2012/1_Diana_DABIJA_Liudmila_CURBANOVA_DS.pdf
6. LUPU, Viorica. Organizarea și funcționarea bibliotecii ca sistem tehnologic. Chișinău, 2016, pp. 88. ISBN 978-9975-56-326-0.
7. LUPU, Viorica. Produsele și serviciile de bibliotecă. In: Bibliouniversitas, 2012, nr. 1 [online]. [citat 09.03.2022]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/bibliouniv_rev/articole/2012-1/lupu_produselesipdf
8. OBIECTIVELE de Dezvoltare Durabilă [online]. [citat 09.03.2022]. Disponibil: <https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/sustainable-development-goals.html>
9. TOSTOGAN, Aliona. Activitatea de informare și documentare în biblioteca publică. In: Biblioteconomie și științe ale informării: Manual practic. Chișinău: BNRM, 2020. pp. 137-150. ISBN 978-9975-3425-3-7.
10. TOSTOGAN, Aliona. Biblioteca Națională a Republicii Moldova în circuitul cultural național și internațional. Context al politicilor culturale, educaționale, sociale. In: Biblioteca Națională a Republicii Moldova – Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016): Monografie (consacrată aniversării a 185 de ani de la fondarea BNRM). Chișinău: BNRM, 2017, pp. 81-99. ISBN 978-9975-110-86-0.